OKRESNÝ ÚRAD BANSKÁ BYSTRICA

Odbor starostlivosti o životné prostredie

Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja

Nám, Ľ. Štúra č. 1, 974 05 Banská Bystrica

Číslo: OU-BB-OSZP1-2018/020944-SP Banská Bystrica, 13.08.2018

R O Z S A H H O D N O T E N I A

určený podľa § 30 ods. 1, 2, 3 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov pre hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti **„Vykonávanie trhacích prác malého rozsahu pri oprave existujúcej prístupovej protipožiarnej lesnej cesty Čertova Skala“**

Navrhovateľ - LESY SR, š.p., generálne riaditeľstvo, Nám. SNP č. 8, 975 66 Banská Bystrica - požiadal Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie (ďalej len „okresný úrad v sídle kraja“) o vydanie odborného stanoviska v zmysle § 28 ods. 4 zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon OPaK“) k možnosti významného vplyvu vykonania trhacích prác malého rozsahu pri oprave existujúcej prístupovej protipožiarnej lesnej cesty „Čertova Skala“ na pozemku parcely KN-C č. 5479/1, katastrálne územie Šumiac, na územie európskeho významu (ďalej len „ÚEV“) SKUEV 0310 Kráľovohoľské Tatry a Chránené vtáčie územie CHVÚ 018 Nízke Tatry.

Jedná sa o opravu prístupovej protipožiarnej lesnej cesty, v rámci ktorej sa na úseku približne 50m majú vykonať trhacie práce malého rozsahu odstrelom materskej horniny pomocou výbušnín, za účelom spriechodnenia úseku po zosuve svahu. Pre spriechodnenie je potrebné jej zameranie hlbšie do svahu, aby sa v kritických miestach podložie cesty nachádzalo na pevnom skalnom podklade, pretože výrezy zárezu pomocou strojného hydraulického kladiva neboli úspešné. Zvyšný úsek cesty má byť upravený pomocou zemných prác, v šírke pôvodnej plochy lesnej cesty. Uvedená rekonštrukcia lesnej cesty nemá prebiehať v jej celej dĺžke, ale iba v miestach, kde parametre cesty neumožňujú pohyb mechanizmov. Prístupová dočasná lesná cesta Čertova Skala prechádza v rámci Národného parku Nízke Tatry cez JPRL č. 88 03, 89 A02, 90 A, 90 B, 91 A01, 91 B01, 91 B02, 92 01, 92 02, 94 A, 94 B, 93 02, 94 A, 94 B, 94 C, 95 01, 95 02 patriace pod lesný celok Červená Skala, mimo zastavaného katastrálneho územia Šumiac na parcele KN-C č. 5479/1. Dĺžka lesnej cesty predstavuje cca 1800 m s pozdĺžnym sklonom telesa cesty do 10 %. Ide o jednopruhovú cestu s max. šírkou 4m. Po uvedenej rekonštrukcii by lesná cesta mala mať parametre charakteru približovacej zemnej lesnej cesty kategórie 3L pomiestne spevnenej, s max. sklonom do 12%, šírkou koruny 4,0 m a spevnenie zárezových a násypových svahov má byť do 2m. Lesná cesta má najmä slúžiť pre spracovanie kalamitnej drevnej hmoty a zabezpečenia následného porastu v okolitých lesných porastoch. Bude využitá aj ako protipožiarny lesný priesek v lesných porastoch s najvyšším stupňom ohrozenia požiarmi.

Podľa § 28 ods.2 zákona OPaK

„ Akýkoľvek plán [64a)] alebo projekt [64b)], ktorý priamo nesúvisí so starostlivosťou o územie patriace do európskej sústavy chránených území, navrhované chránené vtáčie územie alebo územie európskeho významu (ďalej len "územie sústavy chránených území") alebo nie je pre starostlivosť oň potrebný, ale ktorý pravdepodobne môže mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom na toto územie významný vplyv, podlieha hodnoteniu jeho vplyvov na takéto územie z hľadiska cieľov jeho ochrany“.

Podľa § 28 ods.3 zákona OPaK

„Každý, kto zamýšľa uskutočniť plán alebo projekt podľa odseku 2 (ďalej len "navrhovateľ"), je povinný predložiť návrh plánu alebo projektu na posúdenie orgánu ochrany prírody. Táto povinnosť sa nevzťahuje na plány alebo projekty, ktoré sú predmetom posudzovania vplyvov podľa osobitného predpisu.[64)]“.

Podľa § 28 ods.4 zákona OPaK

„Orgán ochrany prírody vydá k návrhu plánu alebo projektu podľa odseku 3 odborné stanovisko na základe vyhodnotenia kritérií podľa príloh č. 3 a 10 osobitného predpisu.[64)] Ak podľa odborného stanoviska orgánu ochrany prírody plán alebo projekt nesúvisí so starostlivosťou o územie sústavy chránených území ani nie je pre starostlivosť o takéto územie potrebný a pravdepodobne môže mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom významný vplyv na toto územie, je predmetom posudzovania vplyvov podľa osobitného predpisu.[64)]“.

Celý úsek lesnej cesty sa nachádza vo vlastnom území Národného parku Nízke Tatry, kde podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon OPaK“) platí 3.stupeň ochrany. Zároveň zasahuje do Chráneného vtáčieho územia Nízke Tatry (CHVU018) a Územia európskeho významu Kráľovohoľské Tatry (SKUEV0310), ktoré sú súčasťou medzinárodnej sústavy chránených území Natura 2000.
Celé posudzované územie a jeho okolie sa nachádza v biotopoch hlucháňa hôrneho (*Tetrao urogallus*), pre ktorý bol vypracovaný a dňa 13.apríla 2018 schválený Program záchrany hlucháňa hôrneho. Hlucháň hôrny je v aktuálnom červenom zozname vtákov Slovenska zaradený v kategórii silne ohrozených taxónov. Ochrana hlucháňa hôrneho vyplýva z dvoch hlavných právnych predpisov EÚ – Smernica Európskeho Parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. Novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva a Smernice Rady č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín.
V rámci medzinárodných dohovorov je hlucháň hôrny zaradený do prílohy I, prílohy II/B, prílohy III/B smernice o vtákoch a do prílohy III Dohovoru o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovíšť (Bernský dohovor), ako chránený druh. Hlucháň hôrny je chráneným druhom živočícha v zmysle § 33 ods. 3 zákona OPaK a vzťahujú sa na neho ustanovenia § 35 zákona OPaK. Podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z.z ktorou sa vykonáva zákon OPaK, je druh zaradený v prílohe 4B (druh európskeho významu, na ochranu ktorého sa vyhlasujú chránené územia). Spoločenská hodnota hlucháňa hôrneho je 4610 Eur.

Okresný úrad v sídle kraja vydal odborné stanovisko v zmysle § 28 ods. 4 zákona OPaK v ktorom sa konštatuje, že navrhovaná činnosť „Vykonávanie trhacích prác malého rozsahu pri oprave existujúcej prístupovej protipožiarnej lesnej cesty Čertova Skala“, môže mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom, významný vplyv na územie európskeho významu SKUEV00310 Kráľovohoľské Tatry a Chránené vtáčie územie CHVÚ 018 Nízke Tatry, ktoré je súčasťou európskej sústavy chránených území, a teda *je predmetom posudzovania* v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmenách a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon EIA“). Okresný úrad v sídle kraja, ktorý je príslušným orgánom v zmysle § 55 písm. d) zákona EIA, určuje v spolupráci s rezortným

orgánom, povoľujúcim orgánom, so štátnym orgánom ochrany prírody a krajiny a po prerokovaní s navrhovateľom podľa § 30 zákona EIA nasledovný rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti:

1 VARIANTY PRE ĎALŠIE HODNOTENIE

Pre podrobnejšie hodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti „Vykonávanie trhacích prác malého rozsahu pri oprave existujúcej prístupovej protipožiarnej lesnej cesty Čertova Skala“ (ďalej len „navrhovaná činnosť“) navrhujeme nasledovné varianty:

- „**nulový variant“** – stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila
- **„základný variant“** – podľa predloženej projektovej dokumentácie
- **„upravený variant“** – so zmenenou technológiou resp. zmeneným iným parametrom, minimalizujúci mieru vplyvu, prípadne vylučujúci vplyv navrhovanej činnosti na predmet ochrany dotknutých lokalít NATURA 2000.

2 ROZSAH HODNOTENIA URČENÝCH VARIANTOV

2.1 Všeobecné podmienky

2.1.1 Navrhovateľ zabezpečí vypracovanie Správy o hodnotení tak, aby bol vyhodnotený vplyv navrhovanej činnosti „Vykonávanie trhacích prác malého rozsahu pri oprave existujúcej prístupovej protipožiarnej lesnej cesty Čertova Skala“ na územie európskeho významu SKUEV00310 Kráľovohoľské Tatry a Chránené vtáčie územie CHVÚ 018 Nízke Tatry. Vzhľadom na povahu a rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti a jej lokalizáciu je potrebné, aby správa o hodnotení bola spracovaná podľa prílohy č. 11 zákona EIA, primerane charakteru navrhovanej činnosti a primerane cieľu hodnotenia, ktorým je hodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti na priaznivý stav predmetu ochrany dotknutej lokality NATURA 2000.

2.1.2 Navrhovateľ doručí okresnému úradu v sídle kraja kompletné vyhotovenie Správy o hodnotení v počte 2 kusov, jedno samostatné všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie a 1x správu o hodnotení na elektronickom nosiči dát. Okresný úrad v sídle kraja v prípade potreby spresní konečný počet dokumentácií.

2.1.3 Pre hodnotenie navrhovanej činnosti sa nestanovuje časový harmonogram ani žiadne špecifické požiadavky limitujúce časový rozsah hodnotenia.

2.2 Špecifické požiadavky

Z odborného stanoviska orgánu ochrany prírody a krajiny vyplynula potreba v Správe o hodnotení podrobnejšie rozpracovať nasledovné tematické okruhy súvisiace s navrhovanou činnosťou:

2.2.1 Pre hodnotenie navrhovanej činnosti z hľadiska identifikácie všetkých biotopov európskeho významu a všetkých druhov európskeho významu, ktoré môžu byť navrhovanou činnosťou ovplyvnené je potrebné uskutočniť zber údajov o ich výskyte a stave minimálne počas 2 kalendárnych rokov.

2.2.2 Vyhodnotiť vplyv jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na priaznivý stav všetkých biotopov európskeho významu a všetkých druhov európskeho významu, ktoré môžu byť ovplyvnené navrhovanou činnosťou a ktoré sú predmetom ochrany SKUEV0310 Kráľovohoľské Tatry. V hodnotení je potrebné sa zamerať najmä na:
- identifikáciu biotopov európskeho významu a druhov európskeho významu, ktoré môžu byť navrhovanou činnosťou dotknuté a v ďalšom posudzovaní sa venovať iba dotknutým biotopom európskeho významu a druhom európskeho významu.

-zhodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti na celistvosť (integritu) SKUEV310 Kráľovohoľské Tatry z hľadiska ekologických požiadaviek a cieľov predmetu ochrany.

2.2.3 Vyhodnotiť vplyv jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na priaznivý stav druhov vtákov európskeho významu a ich biotopov, ktoré môžu byť ovplyvnené navrhovanou činnosťou a ktoré sú predmetom ochrany CHVU018 Nízke Tatry. V hodnotení je potrebné sa zamerať najmä na:
- identifikáciu druhov vtákov a ich biotopov (hniezdnych, potravných, oddychových atď.), ktoré môžu byť navrhovanou činnosťou dotknuté a v ďalšom posudzovaní sa venovať iba dotknutým druhom a ich biotopom,
- zhodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti na celistvosť (integritu) CHVU018 Nízke Tatry z hľadiska ekologických požiadaviek a cieľov predmetu ochrany.

2.2.4 Vyhodnotiť vplyv jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na priaznivý stav ostatných biotopov európskeho významu (t.j. biotopov európskeho významu neuvedených v zoznamoch v bode 2.2.1) a biotopov národného významu, ktoré môžu byť zasiahnuté navrhovanou činnosťou.

2.2.5 Pre „upravený variant“ navrhnúť také riešenie, ktoré si nevyžiada zásahy do biotopov európskeho významu a druhov európskeho významu (resp. bude mať minimálny vplyv), ktoré sú predmetom ochrany SKUEV0310 Kráľovohoľské Tatry.

2.2.6 Pre „upravený variant“ navrhnúť také riešenie, ktoré si nevyžiada priame zásahy do biotopov druhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany CHVU018 Nízke Tatry.

2.2.7 Pre „základný variant“ navrhnúť také zmierňujúce opatrenia, v prípade realizácie ktorých nebude mať navrhovaná činnosť negatívny vplyv na priaznivý stav predmetu ochrany CHVU018 Nízke Tatry a SKUEV0310 Kráľovohoľské Tatry, z hľadiska ekologických požiadaviek predmetov ochrany.

2.2.8 Navrhnúť opatrenia na zníženie zásahov do vegetačného krytu, na odlesnenie a na zabránenie zničeniu vyskytujúcich sa lesných biotopov.

2.2.9 Posúdiť zvýšené riziko nepredvídateľných okolností a havárií napr. únik ropných látok, nepredpokladané alebo nepoznané následky výbuchov, výskyt ďalších zosuvov atď.

2.2.10 Posúdiť opodstatnenosť a reálnosť opakovaných opráv lesnej cesty, keďže územie na ktorom sa lesná cesta nachádza je náchylné na zosuvy pôdy spolu s narušenou materskou horninou, takže je predpoklad opakujúcich sa zosuvov a znefunkčnení lesnej cesty.

2.2.11 Posúdiť kumulatívny a súbežne pôsobiace vplyvy navrhovanej činnosti s inými už zrealizovanými zásahmi do CHVU018 Nízke Tatry a SKUEV0310 Kráľovohoľské Tatry, spoločne s posúdenými, povolenými a zatiaľ nezrealizovanými zásahmi, resp. známymi plánovanými zásahmi (napr. spracovanie kalamity, realizácia stavieb, výstavba, rekonštrukcie a opravy lesných ciest, aplikácia chemických látok, lesohospodárska činnosť).

2.2.12 V prípade, že neexistuje alternatívne riešenie bez nepriaznivého vplyvu, túto skutočnosť jednoznačne v Správe o hodnotení preukázať.

V rámci uvedených hodnotení je potrebné posúdiť mieru vplyvu jednotlivých variantov na:

- **rozlohu stanovišťa (resp. redukciu jeho rozlohy)** – predpokladané vplyvy spôsobené napr. narušením pôdneho krytu a geologického podložia, vznikom erózie, trvalým odlesnením územia nad lesnou cestou v miestach ich zarezania do svahu a v miestach násypov lesnej cesty. Lokalita sa nachádza na exponovaných horských svahoch pod silným nepriaznivým klimatickým vplyvom a na skalnatých až balvanitých pôdach.
- **kľúčové indikátory habitátu (resp. zmeny indikátorov) –** predpokladané ovplyvnenie stavu biotopov, populačnej hustoty druhov, hydrického režimu, mikroklímy.

- **biotopy alebo biotopy druhov –** predpokladané vplyvy na biotopy a na biotopy druhov v dôsledku vykonania zámeru ako aj s inými zámermi v rámci komplexov biotopov (napr. biotopy hlucháňa hôrneho).
- **chránené druhy (v dôsledku ich vyrušovania) –** predpokladané vplyvy spôsobené priamo počas realizácie navrhovanej činnosti i počas následného využívania lesnej cesty – hluk, vibrácie, tlaková vlna, prašnosť (vrátane ich intenzity).
- **druhovú denzitu živočíchov** predpokladaný pokles populácií významných druhov živočíchov napr. kurovité vtáky a veľkých šeliem, zhodnotiť riziko ich dočasného resp. trvalého vytratenia, ako aj zmeny ich správania priamo v dotknutej lokalite i v širšom okolí.
- **Druhovú denzitu rastlín a húb –** predpokladaný pokles populácií významných druhov.
- **územie** – predpokladané vplyvy v dôsledku ďalšieho antropogénneho zaťaženia z dôvodu lokalizácie zámeru v citlivých vysokohorských ekosystémoch pod hornou hranicou lesa a sprístupnenia pramennej oblasti v závere doliny, rovnako aj predpokladané vplyvy v dôsledku zmeny krajinného rázu. Celkovo posúdiť únosnosť zaťaženia územia antropogénnymi vplyvmi.

3 UPOZORNENIE

Podľa § 30 ods. 6 zákona EIA platnosť rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, určeného podľa odseku 1, je tri roky od jeho určenia, ak sa v harmonograme neurčí inak.

Podľa § 30 ods. 7 zákona EIA navrhovateľ v spolupráci s dotknutou obcou bezodkladne informuje verejnosť o určenom rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti alebo jej zmeny a jeho harmonograme spôsobom v mieste obvyklým.

Podľa § 30 ods. 8 zákona EIA verejnosť, dotknutá obec, dotknutý samosprávny kraj, dotknutý orgán a ďalšie osoby môžu predložiť pripomienky k rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti do 10 pracovných dní od jeho zverejnenia podľa § 30 ods. 7 zákona EIA, na Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Nám. Ľ. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica, ako aj elektronicky na e-mail: slava.parnicanova@minv.sk, ktorý ich po vyhodnotení doručí navrhovateľovi.

Ing. Jozef Ratica
vedúci odboru